

**Posudek oponenta na bakalářskou diplomovou práci Nely Kovalové Hrad a panství
Hukvaldy ve středověku. Olomouc 2022, 56 stran.**

Diplomantka si vybrala za téma své bakalářské diplomové práce problematiku, která byla v minulosti již vícekrát historiky zpracována. Z tohoto důvodu těžko mohla něco nového k tématu přinést.

N. Kovalovou je třeba pochválit za to, že v textu uvádí poměrně velké množství pramenů a literatury k tématu. Otázkou je, jak se podařilo tyto zdroje využít. I když v textu v poznámkách pod čarou odkazuje na mnoha místech i prameny, nezdá se, že by s těmito prameny výrazně pracovala. Nikde z pramenů nevyvozuje závěry, které by neznala starší literatura. I když to nemohu nijak dokázat, často to na čtenáře působí, že odkaz na pramen převzala ze starší literatury a nijak výrazně ho neanalyzovala.

Za zcela nepochopitelné považuji skutečnost, že autorka v práci vůbec nepoužila nejdůležitější seriózní literaturu k problematice hradu Hukvaldy. Jedná se o základní dílo moravské kastelologie Plaček, Miroslav: *Ilustrovaná encyklopedie moravský hradů, hrádků a tvrzí*. Praha 2001. M. Plaček je po smrti T. Durdíka považován za největšího žijícího experta na kastelologickou problematiku v českých zemích (nebo minimálně na Moravě). Pokud by tak učinila, tak by se vyhla mnoha mylným tvrzením, které přebrala ze starší literatury (např. o tom, že před hradem Hukvaldy ve 13. století stávala tvrz, která ho měla chránit, podobná tvrz podle autorky měla stát i u hradu Starý Jičín, žádné tvrze se před hrady nestavěly, s. 30, 32, 33, 34, 38, 39, ale i jinde).

I když autorka uvádí velké množství literatury, tak nepracovala se starším, ovšem ve své době základním dílem o hradech – Spurný, František a kol.: *Hrady, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. Sv. II. Severní Morava. Praha 1983. Zarážející je to o to víc, že zmíněná kniha má na obálce právě vyobrazení hradu Hukvaldy.

Výše uvedené skutečnosti jsou o to smutnější, když se čtenář podívá jakou literaturu autorka v práci hlavně použila. Na mnoha místech své práce odkazuje na texty amatérského autora, který napsal velké množství brožur o hradech, Rostislava Vojkovského (např. na s. 22 /pozn. č. 123/, s. 23 /pozn. č. 136, 139/, s. 28 /pozn. č. 174, 176, 177/, s. 29 /pozn. č. 182, 187, 188/, s. 30 /pozn. č. 190, 192, 197/, s. 31 /pozn. č. 198, 199, 203/, s. 32 /pozn. č. 205, 211/, s. 33 /pozn. č. 214, 217/, s. 34 /pozn. č. 223, 224/ a na mnoha dalších stranách, které zde nemá smysl vypisovat). Pro jeho práce je typické, že si mnoho věcí přímo vymýšlí, nemají žádnou oporu v pramenech a jsou zcela mylné.

Jednou ze základních dovedností studenta historie by mělo být umět vybrat vhodné zdroje pro svou práci. Tedy vycházet z odborné, věrohodné literatury, ne ze zcela pochybných prací neznalého amatéra.

Autorka na dvou místech práce (s. 6, 29) uvádí, že Jindřich z Hückeswagenu v roce 1285 podepsal listinu. Nic takového se nemohlo stát, protože Jindřich neuměl psát a listiny v té době šlechtici nepodepisovali. Na s. 8 píše autorka o tom, že v roce 1192 byl sesazen z trůnu Václav II. Král Václav II. vládl o 100 let později, proto nemohl být v roce 1192 sesazen z trůnu.

Dobroslava Menclová nebyla historička, jak tvrdí autorka (s. 17), když tak historička umění, architektka a archeoložka. Na s. 18 nacházíme nesprávný překlad pramene – „*Henricus comes de Fryburk*“ neznamena, jak autorka překládá „pán kraje příborského“, ale „hrabě Jindřich z Příbora“.

Zcela nesprávně autorka uvádí na s. 35, že stolní statky olomouckého biskupství byly statky manskými (lenními). Stolní, jinak mensální, statky byly určeny k přímé výživě kněží a nebyly udělovány lénem. Šlechtic uvedený na s. 36 nebyl Jura z Messenpecku, ale Jiří z Messenpecku. Obranu Ostravy neměl na starosti „*Jakub Ščeněti z Bělin*“, ale Jakub Ščeně z Bělíny (s. 36).

Vrcholem práce byl měl být její Závěr. Autorka v něm na s. 37 píše objevnou větu, že „v českých zemích v tuto dobu vládnou Přemyslovci“. Taková informace patří do nějaké populární brožurky pro širší veřejnost, ale ne do odborné kvalifikační práce.

Na s. 45 uvedený autor Sodina, Miroslav je ve skutečnosti Sovadina, Miroslav.

Na s. 50 nacházíme zcela nesmyslný popis fotky hradu Hukvaldy, kde je uvedeno: „*Letecký pohled na hrad Hukvaldy, nejspíš mezi lety 1270–1280*“. Jaký smysl popis má, že fotografie ukazuje podobu hradu v letech 1270–1280? Záběr je ovšem na podobu hradu, jak ji získal až v raném novověku. Podobně nesprávně i u jiných popisů v práci.

Přesuňme naši pozornost na jazykovou a formální podobu textu. Slovní spojení české země není oficiálním názvem, tedy nelze ho psát se začátečním velkým písmenem (České země, s. 3, s. 15, 37). Na s. 4 v poznámce číslo 1 chybí odkaz na konkrétní strany textu. Na s. 4 a 6 má správně být severovýchodní Morava (ne Severovýchodní Morava, nejedná se o oficiální název). Na s. 18 ne panny Marie, ale Panny Marie, na s. 19 ne Sbroník, ale Sborník. Určitě ne Štramberský hrad, ale správně štramberský hrad (s. 28).

Platí zásada, že poznámkový aparát by měl mít jednotnou podobu. Autorka tuto zásadu ne vždy dodržuje. Např. na s. 15 v odkazech na prameny CDB jednou uvádí nejdříve číslo listiny a až potom strany, podruhé nejdříve strany a až potom číslo, totéž na s. 17 v případě edice

CDM (zde dokonce jednou odkazuje stranu jako s., podruhé jako str.). Stejně tak špatně na s. 20 v případě edice CDM (str., s.).

Autorka používá nešťastná slovní spojení jako např. na s. 11 o tom, že „*leníci byli svou vojenskou službou zaslíbeni biskupovi nebo králi*“. Oni nebyli vojenskou službou zaslíbeni biskupovi či králi, měli povinnost vojenské služby, ale to je něco jiného než autorka uvádí. Na s. 25 píše, že se „*přesný vznik názvu hradu nedochoval*.“ Jak se mohl dochovat přesný vznik názvu hradu? Na s. 30 autorka uvádí, že velkou nevýhodou pro obranu hradu bylo to, že byl daleko od ostatních center a v případě útoku by se muselo vyvinout větší úsilí na jeho obranu. Věta je nesmyslná, protože dané věci spolu nesouvisejí. Na s. 35 autorka píše: „*V polovině 14. století se existence hradu nesla na vlně klidu...*“. Nevím, jak se mohla existence hradu nést na vlně klidu.

Závěr:

Práce N. Kovalové obsahuje opravdu velké množství chyb a má mnoho zásadních nedostatků jak po obsahové, tak formální a jazykové stránce. Splňuje pouze ta nejzákladnější kritéria kladená na tento typ práce. Bakalářskou práci N. Kovalové doporučuji k obhajobě a hodnotím známkou E.

Olomouc 19. 8. 2022

prof. PhDr. David Papajík, Ph.D.
oponent práce